

Název vyučovacího předmětu: **IMPROVIZACE (IMP)**

Vzdělávací oblast: **Taneční tvorba**

Časová dotace vyučovacího předmětu: **2, 2, 2, 2, 2, 2.**

Pojetí vyučovacího předmětu

Předmět spadá do vzdělávací oblasti taneční tvorba. Taneční improvizace je vyučována v Konzervatoři Duncan centre hromadně v průběhu celého šestiletého studia jako předmět související se zaměřením školy na tvorbu a kreativní pedagogické postupy v časovém rozsahu 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Předmět Improvizace rozvíjí schopnosti žáků jasně formulovat ideový záměr a jeho obsahovou náplň ve vztahu k výstavbě kompozice. Úzce navazuje na principy Duncan taneční techniky, je v symbióze s předmětem Tvorba.

Taneční improvizace je jednou z podstatných složek tanečního vzdělávání konzervatoře.

Důležitou součástí výuky improvizace je budování atmosféry důvěry mezi pedagogem a žáky i mezi žáky navzájem. Úloha pedagoga spočívá především v podněcování k obrazotvornosti, původnosti a k individuálnímu projevu žáků.

Hudební improvizace jako doprovod výuky improvizace je pro studenty jedním z důležitých inspiračních zdrojů a zároveň umožňuje okamžitou spolupráci mezi tanečníkem a hudebníkem a navázání spontánní akce a reakce. Vzdělávací obsah předmětu Improvizace se skládá z těchto složek: práce s prostorem, práce s hudebním a pohybovým motivem, práce s partnerem, experimentace nových koncepčních, kompozičních a pohybových forem, tvorba choreografického materiálu, metody kompozice, získávání jevištní a divadelní praxe.

Obecné cíle

Taneční improvizace je tvořivý proces, při kterém tanečník svobodně uplatňuje svou schopnost vyjadřovat se pohybem na základě momentálního pocitu, přání, touhy, nebo na základě zadání.

Protože míra tvořivosti souvisí s psychologickými předpoklady, tvořivost tanečníka úzce souvisí s jeho osobností. Pomocí cílené improvizace dochází k rozvíjení řady psychických procesů (např. prohloubené vnímání, představivost, obrazotvornost) a tím k uvolňování tvůrčích schopností. Improvizace se tak stává důležitou součástí přípravy tanečníka, choreografa, tanečního pedagoga, člověka. Jako každý tvořivý proces je improvizace souhrnem psychických procesů – vnímání, prožívání, tvoření a myšlení. Prochází tak několika fázemi, které neprobíhají lineárně za sebou, ale neustále se prolínají.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- umět si vytvořit vhodný pracovní režim a podmínky, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat podněty a témata k tvorbě, s porozuměním naslouchat mluvenému projevu a pořizovat si poznámky, využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností a zkušeností druhých, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, znát možnosti dalšího vzdělávání ve svém oboru

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu, určit jádro problému, získat informace a navrhnout způsob řešení, zdůvodnit jej, uplatňovat při řešení problému různé metody myšlení, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi

Komunikativní kompetence

- formulovat myšlenky a názory srozumitelně a souvisle a umět je obhájit, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí

Personální a sociální kompetence

- posuzovat své reálné fyzické a duševní možnosti, stanovovat si cíle a priority podle svých možností, reagovat adekvátně na hodnocení, přijímat radu a kritiku, ověřovat si získané poznatky, mít odpovědný vztah ke svému zdraví, být si vědom nezdravého životního stylu a závislostí, pracovat v týmu, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně, respektovat osobnost druhých lidí (popřípadě jejich kulturní specifika), jednat v souladu s morálními principy, uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, chápat význam životního prostředí pro člověka, uznávat hodnotu života, uznávat tradice a hodnoty svého národa

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastním profesní budoucnosti

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými různými médii

Přínos k rozvoji odborných kompetencí

Odborné kompetence - ovládat základy tvůrčí činnosti v oblasti současného tance, kompetence vykonávat umělecké činnosti v oboru, dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, kvalitně vykonávat umělecké činnosti, jednat ekonomicky a v souladu se strategií

trvale udržitelného rozvoje.

Průřezová témata zařazená do výuky

Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět Improvizace má vazby na tyto další vyučovací předměty: Lidový tanec (LT), Tvorba (TVO), Dějiny výtvarného umění (DVU), Dějiny hudby (DH), Dějiny tance a divadla (DTD) a všechny taneční techniky (MTT, KTT, STT, DTT), Tanečně-rytmické vztahy (TRV) a Hru na bicí nástroje nepovinný (HBN).

Vzdělávací obsah

I. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- si osvojí správně držení těla v různých pohybových úkonech v prostoru;- pochopí, rozlišuje a používá prostorové změny; - reaguje na prostorová zadání v improvizaci;	<ul style="list-style-type: none">- Správné držení těla. Osa těla. Hlavní těžiště těla. Chůze, běh a skok.- Poslouchání hudebního doprovodu. Pulsace, frázování.- Představivost. Představa vnitřního uspořádání v těle. Představa prostoru. Jasná představa dráhy v prostoru. Správné držení těla, chůze v prostoru s obměnami (změny směrů, hloubka výška, hudební frázování).- Vyznění těla do prostoru. Prostorový zážitek těla. Zážitek z prostupování těla prostorem. Půdorysné dráhy. - Zadávání témat k improvizaci: kvalita pohybu, dynamika pohybu, prostor (jednoduché představy: kruh, diagonála, kužel...).- Přípravný a konzultační měsíc ke klauzurním zkouškám. Zadané téma PROSTOR. Každý student v průběhu celého pololetí individuálně pracuje se

<ul style="list-style-type: none"> - si osvojí hudební cítění a různé členění hudby; - aplikuje probíraná témata, používá extrémní polohy pohybového materiálu. 	<p>svým tutorem, se kterým konzultuje svoji sólovou krátkou choreografii na zadané téma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce s hudbou. Hudební cítění. Cítění a poslouchání hudební fráze, různé délky taktů. Různá akcentování. Obměny tempa a dynamiky. - Časové členění pohybu. Doba trvání pohybu. Témata k improvizaci: vlastní osobní zážitky, pocity, konkrétní představy. Sdělení. - Práce s muzikou reprodukovanou. Propojení prostoru dynamiky a času. - Osvojení si doposud získaných informací a poznatků. Zvyšování krajních poloh. Vědomě používat své tělo. Vědět o každém sebemenším pohybu. Hledat hravost a zkoumat. - Přípravný a konzultační měsíc ke klauzurní zkoušce. Téma ve druhém pololetí je Prostor, dynamika a čas. Studenti mají zadané skladby, ze kterých si mohou vybrat. V průběhu celého 2. pololetí opět konzultují se svým tutorem.
---	--

II. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá hudbu a reaguje, nepopisuje – dynamika; - zkoumá hybnost vlastního těla a pracuje s motivem; 	<ul style="list-style-type: none"> - Dynamika pohybu (hledat a pracovat s maximálním rozpětím). Umět rychle reagovat (z maxima do mínusu apod.). Jasně vnímání a respektování pulsace v muzice - Hybnost těla (trupu). Hledání maximálního rozpětí v těle. Plastičnost, průchodnost a návaznost. V každém opakování hledat nové seznámení s pohybovým motivem (co je pohybový motiv). Hledat hravost a

<ul style="list-style-type: none"> - uchopí kompoziční možnosti a choreografickou strukturu; - analyzuje kompoziční struktura hudby; 	<p>lehkost v pohybu. Hledání významu – každý pohyb nese obsah. Změny významu v pohybovém motivu. Práce s motivem – opakování, zkracování, zpomalování...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivická práce. Zaměření na strukturu kompozice. Práce s tématem (podržet obsah). - Tematická práce: krácení, dělení, rozšiřování... - Příprava na klauzurní zkoušku zakončenou předvedením své sólové práce - hudební cítění. Cítění pohybové fráze, různé délky taktů, různá akcentování. Obměny tempa a dynamiky – umět se v muzice při improvizaci orientovat. - Detailní práce s reprodukovanou muzikou. Vnímat a respektovat motivické změny v hudbě. Porozumění skladby. - Vnesení do zadané skladby vlastního obsahu. Nepopisovat, vnímat hudbu jako partnera. - Hledání svobody vlastního těla. - Propojení doposud získaných poznatků. Orientovat se v prostoru, vnímat hudbu jako rovnocenného partnera, umět pracovat s dynamickou škálou a časem. - Příprava na klauzurní zkoušku zakončenou sólovým představením na zadané téma.
--	---

III. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá svých poznatků k rozvíjení fantazie a k pohybovému vyjádření zadaných témat; - pracuje s detailní artikulací; 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozdílné kvality pohybu – zadání pedagogem. - Využití fantazie, zcitlivění fyzikality. - Různé inspirační zdroje: fotografie, obrazy, hudba, text a jiné. Samostatná práce, práce ve skupině a v souhře s

<ul style="list-style-type: none"> - je schopen práce ve dvojici; - uvědomuje si vlastní schopnosti; - definuje a analyzuje pohybový materiál kolegů. 	<p>ostatními tanečníky.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skrze zadanou improvizaci se žáci snaží detailně artikulovat všechny části těla. Práce ve dvojicích, kdy jeden s druhým manipuluje pomocí impulzů. Práce s detailem a pravdivostí pohybu. Vedení pohybu různými částmi těla – práce kompoziční. - Tělo jako nástroj k tvarování a vytváření obrazů. Práce ve dvojicích a poté ve větší skupině. - Hledání maximální a minimální fyzičnosti. Definovat a charakterizovat sám sebe. Uvědomit si své přednosti a naopak nedostatky. Být schopen definovat a pracovat s materiálem ostatních. - Improvizace v různých prostředích a v exteriéru. - Inspirace 5 smysly: čich, chuť, hmat, sluch, zrak
--	--

IV. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rámcově zopakuje učivo předchozích ročníků. Prostor, Motiv, Práce s partnerem; - uvědomí si spojitost mezi prací v jednotlivých ročnících a individuálními pedagogickými přístupy; - je schopen spojit jednotlivé poznatky a uplatňovat je v propojení. Na základě zadaných úkolů neustále rozvíjí svoji tvůrčí schopnost, fantazii a taneční techniku; - chápe improvizaci jako jeden z možných výchozích elementů pro tvorbu a kompozici; 	<p>limitovaný prostor: rozdílná zadání limitací – kontrola a nekompromisní provedení, prostorová paměť</p> <p>otevřený prostor: pochopení otevřeného prostoru, začlenění, orientace a kontrola vlastního těla v prostoru, prostorová paměť</p> <p>vnitřní prostor: pochopení spojitostí v jednotlivých částech těla a schopnost je ovládat, schopnost analyzovat dráhu pohybu procházejícího tělem a dát mu jasnou formu, precizní kontrola provedení, rozvoj extremity pohybu</p> <p>vnější prostor: tělo jako součást prostoru a zároveň jako element, který prostor zviditelní, popíše, změní a dá mu charakter. Schopnost vyvinout vztah k vnějšímu</p>

<ul style="list-style-type: none"> - respektuje kolegu a pracovní skupinu; - uvědomuje si rozdíl mezi pracovním prostorem (tanečním sálem) a jevištěm; - využívá všech dostupných zdrojů pro získávání přehledu v oblasti současného tance; - transformuje pohybový materiál do různých poloh; - podle zadání zpracuje pohybový motiv do choreografické kompozice; - podle zadání zpracuje choreografickou kompozici podle různých záměrů. 	<p>prostoru a v pohybu ho cítit a zviditelnit.</p> <p>tvorba choreografických elementů na téma prostor /se zadáním/ a jejich precizní provedení</p> <p>pohyb na zemi</p> <p>pohyb v nízkém plié</p> <p>pohyb ve výšce s používáním dolních končetin</p> <p>kompozice choreografických elementů /se zadáním/</p> <p>různé kvality provedení vytvořeného pohybu</p> <p>rozdílná rychlost a dynamika</p> <p>rozdílná hudební zadání</p> <p>rozdílné prostorové zadání + transformace choreografických elementů</p> <p>různé záměry provedení</p> <p>volná tvorba pohybového materiálu</p> <p>jak začít, čeho se vyvarovat, kde vzít inspiraci, jak nezapadnout do klišé a do automatismů</p> <p>možnosti další práce na prohloubení, rozpracování a pochopení podstaty vlastního pohybového materiálu</p> <p>základní kompoziční elementy</p> <p>dekompozice, akumulace, repetice, kánon</p> <p>číselné kombinace, transformace</p> <p>další kompoziční elementy</p> <p>Různé kvality provedení vytvořeného pohybu</p> <p>Rozdílná rychlost a dynamika</p> <p>Rozdílná hudební zadání</p> <p>Rozdílné prostorové zadání + transformace choreografických elementů</p>
--	--

	Různé záměry provedení
--	------------------------

V. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - staví na učivu z předchozích ročníků; - uvědomí si spojitosti mezi prací v předchozích letech, individuálními pedagogickými přístupy a vlastními poznatky; - je schopen uplatňovat tyto znalosti v propojení, reagovat na vstupy pedagoga a aplikovat zadání simultánně s improvizací; - uplatňuje tyto schopnosti také v práci s partnerem nebo ve skupině; - na základě zadaných úkolů neustále rozvíjí svoji tvůrčí schopnost, fantazii a taneční techniku; - chápe improvizaci jako jeden z možných výchozích elementů pro tvorbu a kompozici; - respektuje kolegu a pracovní skupinu; - uvědomuje si rozdíl mezi pracovním prostorem (tanečním sálem) a jevištěm; - je veden k umělecké zodpovědnosti – jeho práce je odrazem společnosti a musí mít jasný názor, osobitý přístup, dobře definovaný pohybový slovník a precizní interpretační provedení; - využívá všech dostupných zdrojů pro získávání přehledu v oblasti současného tance; 	<p>Práce ve dvojici</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>v odstupu</u> - tvorba choreografického materiálu - tvorba ve dvojici – použití chor. materiálu vytvořeného ve dvojici jako materiálu pro sólo, použití chor. materiálu vytvořeného jako sólo pro vznik duetu. Zpětně návrat k improvizaci – strukturované a ovlivněné akcí partnera. Inspirace pohybovým materiálem partnera – tvorba v rámci okamžité reakce partnera. - <u>s dotekem</u> – základní elementy práce v kontaktu. Práce s dotekem různých částí těla-reakce partnera protitlakem, nebo uhýbáním. Schopnost důsledně vytvářet situaci a důsledně reagovat na akci partnera, využití materiálu ke tvorbě pohybových sekvencí. - <u>unisono</u> – vzájemné předávání pohybových materiálů a aplikace na vlastní pohybový materiál – unisono přednes ve dvojici – souznění, timing, cítění dynamiky partnera, společný začátek a společný konec akcí, aplikace dominance a recesivity - <u>dominance + recesivita</u> – definice dominance a recesivity - schopnost přesvědčivého a rozhodného vedení, schopnost následování a podřízení se partnerovi. - základní kompoziční elementy – aplikace na vytvořený pohybový materiál: Dekompozice, akumulace, repetice, kánon, číselné kombinace, transformace na různé části těla, prostorové změny - kompozice choreografických

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje svobodně s kompozičními prvky a aplikuje různé formy kontaktu ve dvojici; - pracuje svobodně s kompozičními prvky a aplikuje složité a dynamické formy kontaktu ve dvojici; - uplatňuje schopnost analýzy pohybu druhých, okamžité reakce a kompozice jako reakce na akci partnera; - vědomě komponuje komplexní tvar, dynamické řešení a sleduje svobodně obsahový záměr zadané práce. Má celkový přehled o situaci na jevišti, zahrnuje do svých akcí i světlo/zvuk, popř. světla a reakci přihlízejících. 	<p>elementů (se zadáním): různé kvality provedení vytvořeného pohybu, rozdílná rychlost a dynamika, rozdílná hudební zadání, rozdílné prostorové zadání + transformace choreografických elementů, různé záměry a dramaturgie provedení, improvizace a okamžitá kompozice s partnerem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorové rozčlenění práce ve dvojici - dynamické rozčlenění práce ve dvojici - záměr v práci ve dvojici - klauzury - <u>s přenášením váhy jednoho na druhého</u> – improvizace na zadané téma, vytvoření důvěry mezi partnery, přenos váhy i do krajních poloh, polohy těžiště v práci s partnerem – předávání váhy a zachycování váhy, momentum a práce s nadlehčením a prodlouženou suspenzí ve dvojici. Synchronizace pohybu a těžišť. - prostorové rozčlenění práce ve dvojici - dynamické rozčlenění práce ve dvojici - <u>extremity /skoky a přenosy, kontakt na zemi/</u> - improvizace na zadané téma, synchronizace větších skoků a chytání, základy bezpečnosti a pravidla při riskantnějších pohybových sekvencích. Práce v prostoru, běhy a skoky, běhy a chytání, běhy a rolování. - prostorové rozčlenění práce ve dvojici - dynamické rozčlenění práce ve dvojici - kompozice choreografických elementů (se zadáním) - použití elementů z prvního a druhého
---	---

	<p>pololetí, vytvoření sekvence podle dříve uvedených kompozičních modelů : různé kvality provedení vytvořeného pohybu, rozdílná rychlost a dynamika, rozdílná hudební zadání, rozdílné prostorové zadání + transformace choreografických elementů, různé záměry a dramaturgie provedení, improvizace a okamžitá kompozice s partnerem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci stanovené choreografie zpětně uplatnit svobodu okamžité kompozice, nebo improvizace, použití pohybového materiálu v reakci na jiný duet, ve skupině, v časové nebo prostorové synchronizaci s jinou dvojicí nebo skupinou. Analýza nových situací a dalších kompozičních možností.
--	--

VI. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí základní kvality pro práci ve skupině; - orientuje se v prostoru, aplikuje periferní vidění, neustálý přehled o situaci ve skupině, přehled o pohybu jednotlivých tanečníků v rámci skupiny a celkovém pohybu skupiny v prostoru; - rychle odhadne nečekané situace; - má schopnost rychlého jednání a reakce, schopnost okamžité kompozice s partnerem nebo skupinou; - rozlišuje dominantní, recesivní a neutrální pozice ve skupině; - je schopen sledovat okamžité změny ve vedení skupiny a v její dynamice; - je schopen rychlého přenosu choreografického materiálu 	<p>Tvorba a kompozice choreografického materiálu</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatná práce na choreografickém materiálu s použitím probraných metod - kompozice s vytvořeným materiálem s použitím probraných metod <p>Skupinová improvizace a kompozice s různým dynamickým zadáním</p> <ul style="list-style-type: none"> - improvizace s použitím vytvořeného materiálu samostatně, ve dvojici a ve skupině s různými dynamickými zadáními <ul style="list-style-type: none"> • legato • staccato • zrychlené začátky pohybu • zvětšení, zmenšení • lehkost, zatěžkání - aplikace nově vzniklých situací na možnosti tvorby

z tanečnicka na tanečnicka, má schopnost rychlého učení, zapamatování a uplatnění naučeného materiálu nebo zadané informace.

Skupinová improvizace a kompozice hudebním-zvukovým zadáním

- improvizace s použitím vytvořeného materiálu samostatně, ve dvojici a ve skupině s různými hudebními doprovody
 - souznění s hudbou, rytmem
 - opozice s hudbou, rytmem
 - pozorování změny významu v provedení na různé typy hudebního, popř. zvukového doprovodu
 - akcentace významu
- Aplikace nově vzniklých situací na možnosti tvorby

Skupinová improvizace a kompozice s různým prostorovým zadáním

- improvizace s použitím vytvořeného materiálu samostatně, ve dvojici a ve skupině s různými prostorovým zadáním
 - snížení, zvýšení, skoky, zem
 - linie, kruh, čtverec, předozadní posun, profil, diagonála
 - 4 stěny, divák a opozice diváka
 - prostorové přehodnocení choreografického materiálu
- aplikace nově vzniklých situací na možnosti tvorby

Skupinová improvizace a kompozice se záměrovým zadáním

- improvizace s použitím vytvořeného materiálu samostatně, ve dvojici a ve skupině s různými záměrovým zadáním
- tvorba pevné choreografické struktury
- dynamika skupiny v pevné choreografické struktuře
- záměr
- konečný hudební / zvukový doprovod
- konečný choreografický tvar

